

LAUDÁCIÓ

Nádor Orsolya Brassai Sámuel-díjjal való kitüntetése alkalmából

Tisztelt Kongresszus, Kedves Kollégák!

Amikor megtudtam, hogy a MANYE kitünteti Nádor Orsolyát a Brassai-díjjal, az jutott először eszembe, mennyire jól illik hozzá ez az elismerés, hiszen olyan sokat tett az alkalmazott nyelvészetért, az Egyesületért, értünk. Aztán a hírrel együtt megkaptam a felkérést is a laudáció megtartására, és még akkor is felhőtlen volt az örömöm, hogy én kaptam meg ezt a szép lehetőséget. Később, már a beszéd írása közben egyre több felhő gyűlt a fejem fölé, látva, hogy ha mindazt fel akarom sorolni, amiért Orsi ezt a díjat kapja, annak sose lesz vége. Merthogy a tömördek elfoglaltság tekintetében Nádor Orsolya nagyon hasonlít a díj névadójához, az örökké tevékeny Brassai Sámuelhez. Egyrészt tehát elnézést kérek, ha itt-ott kihagyok egy-két információt, másrészt viszont ezt a hallgatóság érdekében teszem.

Nádor Orsolya a Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének habilitált egyetemi docense, emellett jelenleg vendégoktatóként is dolgozik a pozsonyi Comenius Egyetemen. De nemcsak a Budapest–Pozsony távlatban ismerős, ott volt, ott van ő mindenütt: Budapeستől Pécsen, Kecskeméten, Szegeden át Debrecenig, sőt, Brnotól Zágrábig, Firenzétől Tartuig.

Nádor Orsolya az alkalmazott nyelvészet, a hungarológia és a magyar mint idegen nyelv fáradhatatlan képviselője; Szépe György és Fülei-Szántó Endre hagyatékának folytatója. Fő kutatási területei a nyelvpolitika, a nyelvoktatás-politika, a magyar mint tanított nyelv, illetve az ezekkel kapcsolatos tudomány- és oktatástörténeti kérdések. Tudományszervezési munkássága egyszerűen lehegerlő. 2000 óta társ-főszerkesztője a *Hungarológiai Évkönyv* című folyóiratnak, 2005 és 2018 között pedig a *THL2*-nek is főszerkesztője volt. Ettől a poszttól akkor vált meg, amikor a MANYE folyóiratának, a *Modern Nyelvoktatásnak* a főszerkesztője lett. Úgy látszik, három folyóirat főszerkesztése már Orsinak is sok lett volna. A Modern Nyelvoktatáson kívül évek óta számos erős szál fűzi a MANYE-hoz. Nem találtam sehol, mióta választmányi tag – ez az adat a múlt homályába vész –, az viszont biztos, hogy 2016-ban létrehozta a MANYE MID-Szakosztályát, amelynek azóta is ő az elnöke. Ebben a feladatkörében évente két, „A magyar mint idegen nyelv napja” című nemzetközi rendezvény szervezéséért felelős. Szintén fontos megemlíteni, hogy 2008-ban ő szervezte a XVIII. MANYE-kongresszust, és ő szerkesztette a 2009-ben megjelent kongresszusi kötetet is.

Nádor Orsolya a kisebbségi nyelvek, a kevéssé használt és tanított nyelvek, illetve Kelet-Közép-Európa nyelvi-etnikai kérdéseinek elismert kutatója, elsődlegesen a magyar mint

kisebbségi nyelv, mint származásnyelv, mint környezetnyelv és mint idegen nyelv kapcsán. Mindezek miatt a hungarológia emblematikus alakja. Számos könyve és tanulmánya a szakirodalmi kánon része, megkerülhetetlen olvasmány – gondoljunk csak a klasszikusnak számító *Nyelvpolitikára*, a társszerkesztett „nagy kék könyvre” (*Magyar mint idegen nyelv / Hungarológia*), a *Magyar nyelvmesterre*, a *Nyelv és oktatás kisebbségben-re*, vagy akár a 2018 óta folyamatosan megjelenő *Magyar nyelv-tanári segédkönyvek* sorozatra. Munkássága felbecsülhetetlen a magyar mint nem többségi anyanyelv kutatása és oktatása terén, a kutató- és tanárképzésben és az oktatásszervezésben. Hősies küzdelmet folytatott a *magyar mint idegen nyelv* mint szakterület, szak és szakma elismertségéért, népszerűsítéséért és tudományos rangjának emeléséért. Részt vett a PTE BTK Nyelvtudományi Tanszékén a MIH program elindításában. Évtizedeken át folytatott igen-igen jelentős munkát a Balassi Intézetben, ahol 2008-ig a Magyar Nyelvi Tagozatot is vezette. Az Intézetben többek között fontos szerepet vállalt a Magyar nyelvi és hungarológiai program elindításában, és felkarolta a kisebbségben és a diaszpórában élő magyarság ügyét. Miután hosszú évek teltek el sikertelen próbálkozással annak érdekében, hogy a Magyar mint idegen nyelv szak (ismét) megjelenjen az osztatlan tanárképzésben, pár évvel ezelőtt – a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával együttműködve – létrehozta a Magyar mint idegen nyelv szakos pedagógus szakirányú továbbképzést, amely a Károlin kívül immár két éve Pécsen is nagy sikerrel működik. Szakfelelőse továbbá a Magyar mint idegen nyelv második tanárszagnak. 2013-ban megszervezte a Hungarológiai Kutatócsoportot, amelynek azóta is ő a vezetője. Rendkívül hasznos és korszerű tananyagok létrehozásában játszott központi szerepet: ilyen az *e-Magyarul* elektronikus tananyag-sorozat, a *Nyelv-társadalom-kultúra* című jegyzet, a *Magyar nyelv-tanári segédkönyvek* című MID-es tanagsorozat vagy a *Hungarobox* nevű projekt keretében létrejött többnyelvű infokommunikációs szótár és online feladatbank.

A díj névadójáról, Brassai Sámuelről egyik barátja azt mondta, nevelőnek született. Hogy Nádor Orsolya annak született-e, nem tudom, de azt igen, hogy nagyon sokan a saját bőrünkön tapasztaltuk meg, hogy igazi nevelő. Én magam 1993-tól voltam tanítványa, és emlékszem, hogy képes voltam még a hideg kollégiumi alagsorban is, pizsamában fagyoskodva, a nyilvános telefonon csüngve inni a szavait. Ő mindig mindent tud, zseniális ötletei vannak, és lelkileg is törődik a tanítványaival és a kollégáival. Sokan vagyunk úgy Orsival, ahogy Brassaival volt az egyik tanítványa, aki azt mondta róla: „Mint homok a vizet, úgy szívtam magamba minden szavát. Ő nekem erkölcsi támaszt adott egész életemre.”

Brassairól azt is tudni szokás, hogy közel száz év hosszú életét örökifjúként töltötte. Orsi ebben sem marad el Brassaitól, és azt hiszem, sokakkal együtt irigyelhetem azt a lelkesedést, amellyel kutat, oktat és szervez. Szívből kívánjuk neki, hogy az, ami fiatalon tartja – lehet, hogy az alkalmazott nyelvészet? – soha ne hagyja el őt.

Szeretettel köszöntünk, Orsi!

Dóla Mónika

Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete
Budapest, 2023. március 17.